II. *De Piscibus, Moluscis & Crustaceis* Philippensibus, *Ex MSS. R. P.* Geo. Jos. Camelli *ad D.* Jacobum Petiver, *S. R. S. transmissis.*

1. B*Angsi*, Hyspanis *Volador*, est Milvus marinus.

2. *Basac*, vel *Tambasacan*, v. *Tambalo*, est pisciculus manatus amphibius, vivens mari & terra, in littore duabus quasi manibus innixus discurrere solitus.

3. *Asaasa*, v. *Humahan*, v. *Quiquicbuaya* Bysaianis, *Parolog* Tagalis, *Dumdum* Catanduanis, est *Hypocampus* marinus. *An* ab hoc distinctus *Talli* ?

4. *Talli* Bysaianis, *Hypocampus* auriculatus, caput equinum, corpus costis compactum, caudâ lacerti.

5. *Hipou*, v. *Dilis*. Species *Squillæ marinæ minimæ*, v. *Formica marina*. Narrant tempore fœtationis in monstrosæ magnitudinis glomum conglomerari, ita ut nescio quale monstrum mentiatur, & tandem circa littus dissolvi. Eadem confirmat Fra. Ant. dela Zarza. *Vide D. Petiver.* GAZOPHYL. NATURÆ Tab. 43. fig. 13.

6. *Cohapo*. Piscis merum venenum spinis viridibus, quarum ictus viperâ quâvis immedicabilior.

7. *Manala*. Piscis Marinus, nocuus specificè Morbo Gallico laborantibus.

8. *Calambutan*, Tagalis *Nooz*, est *Sepia*, Hisp. *Xibia*. Os Sepiæ, Hisp. *Choca*, duarum spithamarum & trium invenitur.

9. *Pagi* est *Pastinaca* marina, Hysp. *Raya*. Radio seu aculeo, Indis *Bunsul* gingivæ Scarificatæ in odontalgia dolorem tollit, sed oportet ut radius vivo Pisce exemptus sit. Hunc pulveratum cum *Elleboro albo* mixtum, facere dentes sine dolore excidere ferunt.

10. *Piscis Quadrangularis*, Orbibus annumerandus, Hysp. *Peje Caxon*, id est *Piscis Cista*, Indis Boholanis *Tabalong*, Laytensibus *Tabarong*, Tagalis *Botele cavan*, est species *Snotsolfi* secundi *Gesneri*, descriptionem *vide* fol. 84, Iconem *Tab.* xxv. No. 7. apud *Iohnstonium*. In Icone Pinna in fine ventris desideratur, & angulorum prostantia.

11. *Piscis Quadrangularis alter*, seu *Minor*, Facie Tauri, Clusio *Piscis Triangularis*, Iohnstonio *Piscis Tauriformis*, Hysp. *Peje Torete*, Indis *Botelè Maysungay*. Vescus est ut prior. Clusii *Triangularis*, collatus cum Luzonis *Quadrangulari minori*, idem esse videtur, sed *Icon Clusiani* nimium globosa, cùm quem resiccatum asservabam prolongatus sit, & quandoque sesquipalmaris. Quare an idem sit ignoro.

12. *Gadiamina*, Ballæna Ambravoma Joloanis.

13. *Tandayag*, & 14 *Tambohala*, Balænæ.

15. *Bujhaca* Massa est alba quasi sævacea, à Mari in littus ejecta, colligitur circa *Tayavas* & *Tal.* Illitam Bronchocelem dissolvere tradunt. *An* Sperma Cœti *Officinarum* ?

16. Belà *Sinarum*, de fertur ex *Canchinchina* ; sunt autem panes 20 circiter librarum, candidi, sævacei, solidiusculi, lapidis specularis ritu, quodammodo in bracteolas scissilis insipidi, & sævum olentis liquoris. Ad Tusses, & puerulorum diarrhæas commendant. *An* Sperma Cæti *Offic.* ?

17. *Puquitan*, *Polypus monstrosus*, & tam exorbitantis magnitudinis, ut pedum quivis majorem adæquet Pinnum, quibus penè nullo negotio navim mergat. Latitat ad Insulam *Iolo*, Batavis *Insula Margaritifera*, in sinu *Mindanai*, in sinu *Sibuco*, in Freto *Sibuco*. An *Piscis Remorans* Iohnstonij, Nirembergij, Linschotani ?

18. *Colaloca*, *Retiarius tremendus*. Insultum facit in hujates Biremes, rete jactans, quo eas involvit, & demergit. *Indi* periculum eludunt objiciendo aparentiâ magna ex palmis compacta volumina, queis divertitur & illuditur.

19. *Lavin-*

19. *Lavinduyong*, *s. Tagan*, *Amamaspas* Boholanis, seu *Gladius denticulatim aculeatus*, sive *Pristis* Rondeletij, est *Gladius* Iohnstonij *primus*. Promuscidem hujates contra fulmina valere volunt. Hysp. *Peje Sierra* & *Peje Espada*. Abundat in lacu *Bay*: Pinguedo lampadibus deservit.

20. *Quatassi Marianorum*; Hyspanis *Peje Espada*, est *Gladius* Iohnstonij *secundus*, promuscide lævi. Aliis *Bacangan*.

21. *Pexe Lanza*, seu *Piscis Lancea*, corpore est suppari Tonninæ, seu Delphini. Caput porcinum promuscidis loco longâ, & ut coreum *Rayæ*, asperâ armatum lanceâ. Alæ membranaceæ ut *Vespertilionis*, longitudinis ipsius corporis, latitudinis quandoque orgyialis, quibus velocissimè biremes insequitur, & non nunquam navis puppi lanceam infigit, aut etiam magis audaculos piscatores transfodit.

22. *Duyong* Indorum, *Peje mulier* Hyspanorum, *Haybe* Sinarum, est *Manatus* Clusii, & aliorum. Icon Piscis Anthropomorphos *Iohnstronij* ex *Kircherio* spuria est, & adinventa. Dentes & Costæ medicum in usum veniunt: Attamen ossicula ex capite circa aures efficatiora sunt. Ex his sphærulæ & monilia fiunt, in Rheumate, Catharro, distillatione, defluxione, & sanguinis profluvio quocunque parti contrariæ applicanda. Probantur si sanguis ex incisa vena effluens, sine morâ admotis sistatur. Rasuram crudam in dysenteria, & febribus commendant; Suffumigium ex ea tenesmo. *Schroderus* usta laudat in renum & vesicæ calculo, dolore nephritico, & colicâ, alij in gingivis erosis pro dentifrico. *Dentes* appliciti in arteria Pollicis recissa, illico sanguinem stiterunt Josepho Hernandez puero. Umbilico impositi mulieri, quæ 18 dierum copiosissime fluxu lochiorum exhausta erat, feliciter fluxum retardârunt. Indo è contra narium critica hæmorrhagia debilitato, quoties corpori applicati fuêre, toties fluxum vehementer auxerunt.

23. *Pogapo* Bysaianis, Leytentibus *Mogapo*, Piscis est formæ Tiburonis, c. major bicubitalis, coloris nigro-morelli. Caput magnitudinis quartæ partis sui corporis, Fauces magnæ, corpus parum squamosum; vescus est.

24. Remora ſeu Echeneis, *Indis* Boholanis & Zebuanis *Comi*, Leytenſibus *Quini*. An Braſilienſium *ſperuquiba* ? Ordinariè piſcibus majoribus, & navibus inhæret, quas in curſu impedit, & retardat, quamvis non eâ violentia, qua paſſim, & vulgò narratur. Longitudinis eſt ſpithameæ, & ultrà, coloris ex albido fuſci, ſubviolaceè relucens. Capite ſupino acetabula habet fimbreata, ceu cirrata, tranſverſaliter poſita, ut ſtrigilis denticulatæ ſeries, quibus pertinaciſſimè hæret, ita ut omni conatu trahendo, citiùs corpus, relicto capite, detrahatur ; antequam caput disjungatur, ſi verò corpus caput verſûs adigas facilè diſunitur, & ſeparatur à re cui inhæſitat. vid. GAZ. NATUR. Tab .44. fig. 12.

25. *Bangol*, Piſcis *Catanduanus*, totus intra & extra ruberrimus, ſquamarum loco ſubverrucoſus ut *Rana*, alatus ut *Hirundo*, alæ ſtriatim pictæ ut *Tinunculi*, ſeſquiſpithameus, venenatus & non edulis. Suſpendunt eum caudâ, branchijs infixo *Stylo*, & ita per noctem, omnis ejus caro, remanente tantummodo ſpinâ in ſanguinem reſolvitur, quem manè ex ſuppoſitis vaſculis colligunt, & tincturis deſtinant ; eo infecta coloris Laccæ ſunt, floridæ, & conſtantis. Vide Fig. in GAZOPH. NATUR. Tab. 30. fig. 2. *D. Petever.*

26. *Piſciculus Tampal*, ſeu *Daledale*. Seſquipalmam longus, biunciam latus, planus eſt ut compreſſus, pronè argenteus, ſupinè terreus, Squammulæ crebræ, ſpinâ majori tantùm donatus, edulis. Vid. Fig. in GAZOPH. NATUR. Tab. 26. fig. 10. *Jac. Peitver.*

27. *Bigo*, Sanguiſuga marina, piſcis. Piſciculus eſt tenuiſſimus, vix ſeſquiuncialis, applicitus ſine morâ ſanguinis filum educit, nec dolorem, inflammationem, aut tumorem inducit, aut cauſat.

28 *Comondajba* Byſaianis. ſpecies eſt Locuſtæ marinæ, ſive *Tamara-guacu* Braſilianorum *Iohnſtonij*, ſeu *Hippocampus Locuſtæ Mar. Spec.* Matthiol. Quem integrum vidi, formæ & magnitudinis erat, quâ à *Matthioli* depingitur. Aſſervo & alterius forfices, quarum unus ſolus articulus, digitum Indicem longus eſt. N. B. Longiuſculè denticulatæ, falces

brachiis

brachiis inferuntur foraminulatis, cultelli complicatilis in modum reflexæ.

29. *Olang*. Locufta marina major.

30. *Colagia*. Locufta marina minor.

In Provincia *Pangaſinan*, circa Metropolim *Lingayen*, ex fluvio arbores confcendere narrant, Animalia fpithamâ longiora equo phalerato fimilia. *Berd. Caraſco*. *An* Species *Locuſtæ fluviatilis ?*

31. *Manla* Boholanis, Zebuanis & Panayenfibus, *Tila* Leytenfibus, fpecies eft fquillæ marinæ, quandoq; longitutudinis bicubitalis.

32. *Banagan*. Species eft *Aſtaci marini*, cornuti, echinati, paleari, luteo, & cinabarino variè & elegantiffimè picturati. Vid. in GAZOPH. NATUR. *Jac. Petiver*. Tab. 29. fig. 7.

33. *Talangca*. Aftacus lacuftris magnus.

34. *Catung*. Aftacus fluviatilis parvus.

35. *Bungcan*, Cancellus parvus, vix uncialis, vefcus, gaudens æftuariis, pulcherrimè omnibus coloribus variegatus. Forficula una pufilla, altera corpore quadruplo majore.

36. *Alimango*. Cancer marinus major.

.37 *Alimaſag*. Cancer marinus minor.

38. *Cancellum terreſtrem*, hirfutum, qui gaudet *Palmetis Cocco-Nuciferis*, commendunt ut fummopere proficuum diarrhæa laborantibus.

39. *Mentula marina*, Indis *Balat*, eft *Zoophytum* marinum vefcum, formæ tubæ, bivalvis. *Sinæ* illud pluris æftimant, quàm *Tragacanthum Indicum Venereum*, feu Nidos avium *Salgan*, & ad eadem commendant.

40. *Timpalan*, Zoophytum *marinum*, fpecies *Spongiæ*, vide in fupplemento in *Hiſt. Plant*. Joan. Raij *lib*. 1. fol. 77. titulo *Plantæ marinæ ſaxatiles, & Zoophyta.*

III. *Epiſtola*